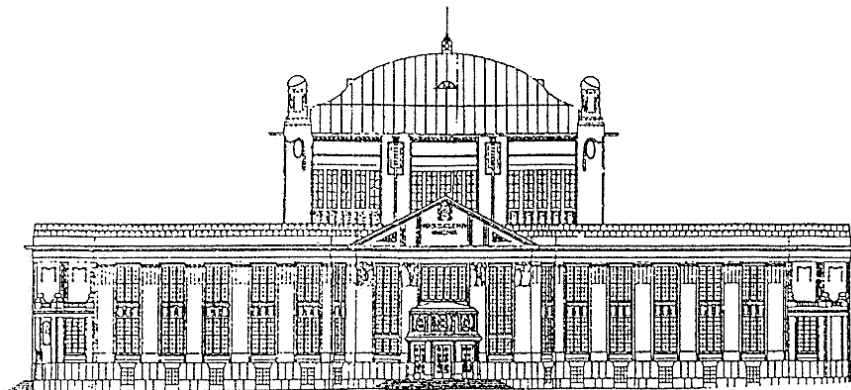

HRVATSKI DRŽAVNI ARHIV

**PLAN POSEBNIH PROGRAMA
(PROGRAMSKIH AKTIVNOSTI)
ODOBRENIH OD MINISTARSTVA KULTURE RH
ZA 2020. GODINU**

Zagreb, veljača 2020.

PROGRAMSKA DJELATNOST	NAZIV PROGRAMA	POVEZNICA S GODIŠNJIM PLANOM RADA (elementi iz godišnjeg plana koji se ostvaruju navedenim programom)	KRATKI OPIS PROGRAMA (aktivnosti koje će se provoditi programom)	VRIJEME REALIZACIJE	ODOBRENI IZNOS (kn)
Arhivska djelatnost	Nacionalna savjetodavna služba i stručno usavršavanje djelatnika arhiva i djelatnika u drugim ustanovama koje čuvaju arhivsko gradivo	3. Dugoročno očuvanje arhivskog gradiva, 3.1. Podrška stvarateljima u upravljanju dokumentacijom, 4. Podrška razvoju arhivske službe u RH, 4.1. Matični poslovi javne arhivske službe, 4.3. Povećanje stručnih kompetencija i dijeljenje znanja	Program je namijenjen svim zaposlenima u državnim arhivima u RH kao i zaposlenicima u drugim ustanovama koje čuvaju arhivsko gradivo i održavat će se tijekom cijele godine. Njegovom realizacijom doprinijet će se razvoju arhivske službe u RH i unaprjeđenju stručnih kompetencija zaposlenika ove službe te pružiti podrška organizacijama u njenoj nadležnosti u upravljanju gradivom. Pružanje stručne potpore područnim državnim arhivima i drugim imateljima arhivskog gradiva potrebno je radi usklađivanja i standardizacije osnovnih evidencija arhiva, pripreme i dostave podataka za matične evidencije arhivske službe, obrade i opisa arhivskog gradiva, izrade obavijesnih pomagala, evidentiranja gradiva i dokumentacije o nadzoru nad stvarateljima i imateljima u nadležnosti arhiva te ujednačavanja postupanja u svim područjima djelatnosti arhivskih ustanova.	1.1.-31.12.2020.	80.000,00
Arhivska djelatnost	Razvoj publike u kulturi - izložbene i promotivne aktivnosti HDA u 2020. godini	2. Uključenost korisnika i javnosti, 2.1. Programi i sadržaji namijenjeni široj javnosti	Kulturno-prosvjetnim aktivnostima HDA aktivno potiče i razvija svijest javnosti o važnosti zaštite pisane kulturne baštine koja čini temeljni i nezamjenjiv dio nacionalne i europske kulturne baštine, upoznaje širu javnost s radom i važnošću arhivskih institucija te promovira dostupnost i korištenje arhivskoga gradiva o kojem skrbi. Postavljanjem izložbi, sudjelovanjem u akcijama srodnih institucija, organiziranjem edukativnih tematskih radionica za širu javnost (djecu predškolske dobi, učenike osnovnih i srednjih škola, studente, stariju dob), otvaranjem arhiva za organizirane grupne posjete, prigodnim predavanjima, stručnim skupovima i okruglim stolovima nastoji se potaknuti interes javnosti za nacionalnu i zavičajnu povijest i izvorne povijesne dokumente te na taj način proširiti krug korisnika arhiva, promovirati dostupnost i korištenje te općenito unaprijediti vrednovanje arhivskog	1.1.-31.12.2020.	100.000,00

			gradiva kao kulturne baštine.		
Arhivska djelatnost	Izdavačka djelatnost HDA	2. Uključenost korisnika i javnosti, 2.2. Izdavačka djelatnost	Objavljivanje izvornog gradiva, obavijesnih pomagala i drugih srodnih publikacija sastavni je dio stručnih aktivnosti arhiva povezanih sa zaštitom, obradom i povećanjem dostupnosti arhivskog gradiva. Objedinjavanjem tradicionalne uloge čuvara memorije s informacijskom ulogom, namjera je HDA putem publikacija biti posrednikom između širokog kruga pojedinačnih korisnika, javne uprave, te sustava znanosti i kulture. Neka izdanja desetljećima (a jedno od njih i više od stoljeća) pokrivaju znanstvenu publicistiku u Hrvatskoj za polje arhivistike, dok ostala promoviraju arhivsko gradivo pohranjeno u HDA. Budući da arhivsko gradivo na jedinstven način svjedoči o pojedinačnim događajima, društvenim procesima i kontekstu u kojem su se zbivali, izvorno gradivo koje se čuva u arhivima nezamjenjiv je izvor za proučavanje i razumijevanje nacionalne, ali i šire povijesti, kulture i društvenog života. U 2020. godini planiramo prirediti i tiskati desetak izdanja.	1.1.-31.12.2020.	300.000,00
Arhivska djelatnost	Baza žrtava logora Auschwitz s područja Hrvatske - 4. faza	2. Uključenost korisnika i javnosti, 2.3. Znanstveno-istraživačka djelatnost	Cilj programa je izrada baze žrtava logora u kojemu je, prema podacima iz stručne i znanstvene literature, stradalo oko 10000 osoba s područja Hrvatske. Baza je sastavni dio planiranog stalnog muzejskog postava u Državnom muzeju Auschwitz-Birkenau. U 4. fazi programa potrebno je nastaviti istraživanja i sravnjivanje podataka s postojećim parcijalnim/nepotpunim popisima žrtava (CENDO, popis SIV-a/Saveznog zavoda za statistiku iz 1964.). Predviđen je istraživački boravak u domaćim i inozemnim ustanovama u kojima se čuvaju relevantni izvori. Izradit će se studija transporta odnosno popis stradalih. Program bi u 2020. trebao biti završen. Cilj je oblikovanje što potpunijeg popisa, sa što točnijim osobnim podacima žrtava KL Auschwitz.	1.1.-31.12.2020.	70.000,00
Arhivska djelatnost	Međunarodna suradnja u arhivskoj djelatnosti	4. Podrška razvoju arhivske službe u RH, 4.1. Matični poslovi javne arhivske službe, 4.2. Sukcesija arhivskog gradiva, 4.3. Povećanje stručnih	HDA skrbi za međunarodnu suradnju u arhivskoj djelatnosti te evidentira gradivo od značaja za RH u drugim zemljama. U prvoj polovici 2020. godine, u okviru hrvatskoga predsjedanja Vijećem Europske unije, HDA će organizirati i biti domaćin više sastanaka na visokoj razini tijela i udruženja iz djelokruga arhiva (EBNA, EAG, DLM FORUM, EHC). Nastavit će se aktivnosti u okviru članstva u međunarodnim stručnim	1.1.-31.12.2020.	70.000,00

		kompetencija i dijeljenje znanja	udruženjima, arhivskim projektima u koje je HDA uključen, te pripremi i provođenju drugih aktivnosti na području međunarodne suradnje. Sudjelovat će se na sastancima predstavnika nacionalnih arhiva zemalja slijednica o pitanjima vezanima uz provedbu Aneksa D Ugovora o pitanjima sukcesije arhivskoga gradiva bivše SFRJ. Istraživači iz HDA i suradnici nastaviti će obradu obavijesnih pomagala fondova i zbirki u Arhivu Jugoslavije koji su predmet sukcesije.		
Arhivska djelatnost	Prikupljanje (otkup) arhivskog gradiva	3. Dugoročno očuvanje arhivskog gradiva, 3.1. Podrška stvarateljima u upravljanju dokumentacijom	Prema Zakonu o arhivskom gradivu i arhivima, državni arhivi imaju pravo prvokupa arhivskoga gradiva u privatnom vlasništvu. Otkup arhivskoga gradiva od privatnih osoba predstavlja značajan doprinos dopuni arhivskih fondova i zbirki koji su pohranjeni u HDA. Time se osigurava da vrijedno gradivo bude trajno u vlasništvu javnih arhivskih ustanova, maksimalno zaštićeno, te maksimalno dostupno istraživačima i drugim korisnicima. Tijekom godine pojedinci (fizičke osobe) nude manje ili veće cjeline arhivskog gradiva, i kod takvih se ponuda najčešće radi o vrlo vrijednim pojedinačnim arhivskim dokumentima ili dapače, o značajnim zaokruženim cjelinama arhivskog gradiva. Okvirni broj takvih završenih postupaka (na godišnjoj razini) je oko 30.	1.1.-31.12.2020.	150.000,00
Arhivska djelatnost	Konzervatorsko restauratorski radovi na gradivu HDA	1. Dostupnost i korištenje gradiva, 1.2. Dostupnost i korištenje u Arhivu, 1.3. Obrada i opis gradiva, 3. Dugoročno očuvanje arhivskog gradiva, 3.3. Konzerviranje i restauriranje	Kroz redovni program konzerviranja i restauriranja gradiva odvijat će se radovi na popravcima uveza i izradi novih uveza za potrebe HDA, hitne intervencije i manji konzervatorsko-restauratorski popravci za potrebe izlaganja na izložbama, snimanja kao i rezanje listova na različite formate i izrada zaštitne opreme za gradivo. Kroz dopunski program nastaviti će se konzervatorsko-restauratorski radovi na gradivu HDA prema listi prioriteta. Kako bi se smanjio nepovoljan utjecaj vanjskih čimbenika na arhivsko gradivo koje se čuva u spremištima nastaviti će se program preventivne zaštite gradiva. U slučaju potrebe poduzet će se izvanredne intervencije na spašavanju gradiva u Centru za spašavanje gradiva nakon katastrofa koji je opremljen liofilizatorom, komorom za zamrzavanje i prostorijom za kontrolirano sušenje gradiva.	1.1.-31.12.2020.	350.000,00
Arhivska djelatnost	Zaštitno opremanje arhivskog gradiva	1. Dostupnost i korištenje gradiva, 1.2.	Bez zaštitnog opremanja, arhivsko gradivo nije moguće dugoročno odnosno trajno sačuvati. U tu svrhu potrebno je	1.1.-31.12.2020.	50.000,00

		Dostupnost i korištenje u Arhivu, 1.3. Obrada i opis gradiva, 3. Dugoročno očuvanje arhivskog gradiva, 3.2. Spremišta i upravljanje gradivom u spremištima	nabaviti arhivske kutije, drugu zaštitnu ambalažu i materijal za opremanje i označavanje tehničkih jedinica gradiva (papir za izradu mapa odgovarajućih dimenzija, omoti, naljepnice i sl.). Neopremljeno će se gradivo opreмати odgovarajućom zaštitnom ambalažom (kutije, omoti, mape, naljepnice) koja udovoljava normama za dugotrajnu pohranu arhivskoga i knjižnoga gradiva, čime će se produžiti njegov očekivani životni vijek. Ono se uvijek ambalažira u neutralne, beskiselinske kutije i beskiselinske omote te se enkapsulira u zaštitni sintetički materijal melinex, pri čemu se odvaja od metalnih, korozivnih dijelova i plastičnih PVC fascikala..		
Arhivska djelatnost	Sigurnosno, zaštitno i dopunsko snimanje arhivskoga gradiva	1. Dostupnost i korištenje gradiva, 1.1. Dostupnost i korištenje putem mrežnog kataloga i portala, 3. Dugoročno očuvanje arhivskog gradiva, 3.4. Zaštitno i sigurnosno snimanje (mikrofilmiranje, digitalizacija)	Sigurnosnim snimanjem i digitalizacijom gradiva najčešće korištenih fondova HDA povećava se njihova sigurnost i dostupnost, dok će se snimanjem matičnih knjiga upotpuniti zbirka mikrofilmova i digitalnih kopija matičnih knjiga s područja čitave RH. Snimanje arhivskoga gradiva na srebrohalogenidni mikrofilm i izrada zaštitne kopije u odgovarajućem formatu (digitalnome ili analognome) predstavlja najpouzdaniju metodu snimanja arhivskoga gradiva u zaštitne i sigurnosne svrhe. Preslike u mikrofilmskome i digitalnome obliku koristi sve veći broj korisnika arhivskoga gradiva, pa je za očekivati da će njihov broj dodatno rasti nakon realizacije predloženoga programa. Predloženi postupci smisleni su isključivo uz uvjet da je osiguran kontinuitet čuvanja kopija u propisanim mikroklimatskim i drugim uvjetima, koji su posebni i osobito zahtjevni za digitalne kopije.	1.1.-31.12.2020.	100.000,00
Arhivska djelatnost	Unaprjeđenje sustava mrežnih usluga i servisa	1. Dostupnost i korištenje gradiva, 1.1. Dostupnost i korištenje putem mrežnog kataloga i portala, 3. Dugoročno očuvanje arhivskog gradiva, 3.4. Zaštitno i sigurnosno snimanje (mikrofilmiranje, digitalizacija), 4.	Poticanje i provođenje digitalizacije arhivskog gradiva, stvaranja novih sadržaja i usluga te organizacija umreženog i produktivnog okruženja koje nastojimo ostvariti, posljedično uzrokuju i kontinuirani godišnji prirast digitalnog gradiva (bilo da je riječ o gradivu zaprimljenom u takvom obliku ili gradivu koje se producira u HDA kao krajnji rezultat digitalizacije) a time i potrebu opremanja i proširenja postojećih kapaciteta unutar HDA. U smislu planiranog povećanja dostupnosti i korištenja arhivskog gradiva nužno je poboljšati raspoloživost i kvalitetu online servisa u HDA (bilo da se radi o online pristupu mrežnom katalogu arhivskog gradiva, korištenje	1.1.-31.12.2020.	200.000,00

		Podrška razvoju arhivske službe RH, 4.4. Administrativna i tehnička podrška radnim procesima	multimedijalnih servisa i sl.). Postojeća mrežna oprema u HDA omogućuje propusne brzine koje nisu dovoljne za korištenje ovakvih servisa (usluga) na zadovoljavajućoj razini. Potrebno je nabaviti i licence potrebne za korištenje postojeće Microsoft okoline.		
Arhivska djelatnost	Proširenje kapaciteta za zaštitu i obradu digitalnih zapisa nacionalne filmske zbirke	1. Dostupnost i korištenje gradiva, 3. Dugoročno očuvanje arhivskog gradiva, 3.4. Zaštitno i sigurnosno snimanje (mikrofilmiranje, digitalizacija)	Razvojem digitalne tehnologije te napuštanjem filmske vrpce kao medija u proizvodnji i distribuciji filmskih dijela nakon 2014. godine potreba za odgovarajućom opremom kao i programima za čitanje i rad na novim zapisima postala je gorući problem u Hrvatskoj kinoteci HDA. Kako se često radi o informatičkoj opremi koja izlazi iz okvira uobičajenog uredskog poslovanja te o posebnim uređajima i programima specifičnim za rad sa digitalnim AV gradivom namjera je kroz ovaj program proširiti kapacitete pohrane i obrade kinematografskih djela koja čine nacionalnu filmsku baštinu a nastala su u digitalnom mediju. Nabavom opreme te proširenjem kapaciteta za pohranu, migraciju i obradu digitalnih zapisa omogućiti će se njihova bolja dostupnost korisnicima i istraživačima, šira prezentacija nacionalne AV baštine kao i stvoriti preduvjeti za trajno očuvanje AV djela nastalih u digitalnom okruženju.	1.1.-31.12.2020.	60.000,00
Arhivska djelatnost	Opremanje arhivskih spremišta opremom za manipulaciju gradivom i održavanje mikro-klimatskih uvjeta	3. Dugoročno očuvanje arhivskog gradiva, 3.2. Spremišta i upravljanje gradivom u spremištima	Cilj je zaštite gradiva optimizirati uvjete pohrane dokumentacije i tako usporiti procese njezina starenja te štititi gradivo od oštećenja, gubitka ili propadanja. Da bi se to postiglo, potrebno je osigurati i unaprjeđivati primjerene uvjete pohrane i odgovarajući režim zaštite gradiva, u skladu sa standardima arhivske struke. U tu je svrhu potrebno nabaviti opremu za održavanje mikroklimatskih uvjeta i uređaja koji sprječavaju nepovratne kemijske promjene na gradivu, opremu za manipulaciju gradivom i nadograditi sustav za kontrolu pristupa spremištima.	1.1.-31.12.2020.	100.000,00
Investicijska potpora	Opremanje spremišta pokretnim arhivskim regalima	3. Dugoročno očuvanje arhivskog gradiva, 3.1. Podrška stvarateljima u upravljanju dokumentacijom, 3.2. Spremišta i upravljanje	Radi nedostatka odgovarajućeg spremišnog prostora za javno arhivsko gradivo koje je prema zakonskoj obvezi dužan preuzeti, HDA je u prethodnom razdoblju pristupio uređenju jednog objekta bivše vojarne „Ljudevit Posavski” u Kerestincu. Uređenjem tog objekta osigurat će se prostor za smještaj oko 10.000 d/m gradiva. Za rekonstrukciju spremišnog prostora pripremljena je potrebna projektna dokumentacija i ishodena	1.1.-31.12.2019.	1.225.000,00

		gradivom u spremištima	dozvola nadležnog tijela građenja. U prvoj polovici 2019. godine započeli su građevinsko-instalaterski radovi na spremištu (hala 7) i njegovom opremanju. Kako bi se prostor mogao koristiti za smještaj gradiva, potrebno je nabaviti i ugraditi pokretne arhivske regale kapaciteta 10.000 dužnih metara polica. Nabavom i definiranjem pokretnih regala moguće je imati kontinuitet građenja jer regali čine bitnu cijelinu spremišta. Regale je potrebno žurno nabaviti kako bi se moglo nastaviti s radovima na betonskim podovima spremišta iz razloga što se prethodno trebaju ugraditi šine za postavljanje pokretnih regala. Slijedom navedenog, za dovršetak projekta rekonstrukcije i dogradnje hale (spremišta) dobava pokretnih regala je utoliko nužna da je potrebno ugovoriti, predvidjeti, dobiti i ugraditi njihovu nosivu potkonstrukciju za naknadnu montažu finalnog proizvoda.		
Investicijska potpora	Građevinski radovi na objektu HDA za smještaj arhivskoga gradiva u Kerestincu	3. Dugoročno očuvanje arhivskog gradiva, 3.1. Podrška stvarateljima u upravljanju dokumentacijom, 3.2. Spremišta i upravljanje gradivom u spremištima	Radi nedostatka odgovarajućeg spremišnog prostora za javno arhivsko gradivo koje je prema zakonskoj obvezi dužan preuzeti, HDA je u prethodnom razdoblju pristupio uređenju jednog objekta bivše vojarne „Ljudevit Posavski” u Kerestincu. Uređenjem tog objekta osigurat će se prostor za smještaj oko 10.000 d/m gradiva. Za rekonstrukciju spremišnog prostora pripremljena je potrebna projektna dokumentacija i ishodena dozvola nadležnog tijela građenja kao i sve tražene suglasnosti mjerodavnog Ministarstva kulture. U prvoj polovici 2019. godine započeli su građevinsko-instalaterski radovi na spremištu (hala 7) i njegovom opremanju. Potrebno je osigurati dodatna financijska sredstva i ugovoriti ostatak radova na građevinsko instalaterskim radovima i tako radove na gradnji privesti kraju te spremište staviti u njegovu funkciju.	1.1.-31.12.2020.	1.900.000,00
				UKUPNO	4.755.000,00